

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Al. I. Cuza” Iași
1.2 Facultatea / Departamentul	Istorie
1.3 Catedra	
1.4 Domeniul de studii	Istorie
1.5 Ciclul de studii	Master
1.6 Programul de studii/Calificarea	ARHEOLOGIE, CIVILIZAȚIE ȘI ARTĂ ANTICĂ

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	RELIGIE ȘI URBANISM ÎN SPAȚIUL CIRCUMPONTIC						
2.2 Titularul activităților de curs	CONF.UNIV.DR. IULIAN MOGA						
2.3 Titularul activităților de seminar	CONF.UNIV.DR. IULIAN MOGA						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	I	2.6 Tipul de evaluare	Examen	2.7 Regimul disciplinei	OB

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					46
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					40
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					44
Tutoriat					
Examinări					14
Alte activități.....					
3.7 Total ore studiu individual					144
3.8 Total ore pe semestru					200
3.9 Numărul de credite					8

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	X
4.2 de competențe	X

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	X
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	X

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> - Definierea corectă, din punct de vedere al conținutului, a conceptelor de <i>spațiu circumpontic</i>, <i>dezvoltare urbanistică</i>, <i>centru și periferie</i>, <i>convergențe aparente</i>, <i>al doilea păgânism</i> - Cunoașterea aspectelor specifice ale spațiului anatolian, vest- și nord-pontic - Aprofundarea metodologiei comentării unui izvor istoric și a tehnicii redactării științifice - Dezvoltarea spiritului analitic și critic prin studierea și aprecierea bibliografiei de specialitate - Capacitatea de a pune în relație corectă cunoștințele însușite prin activitate didactică și cele dobândite prin activități extracurriculare – vizite la muzee sau monumente istorice, participări la cercetări arheologice etc.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> - Abilități de comunicare - Autonomia învățării - Respectarea și dezvoltarea valorilor și eticii profesionale - Învățarea continuă

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	<ul style="list-style-type: none"> - Crearea gândirii autonome și sistematice - Însușirea unor informații generale despre viața religioasă și dezvoltarea urbanistică în spațiul circumpontic - Aplicarea în practică a cunoștințelor dobândite - Utilizarea corectă a limbajului de specialitate
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> - Formarea unei cunoașteri istorice aplicate - Formarea competențelor privind identificarea și analiza principalelor aspecte ce caracterizează spațiul circumpontic - Abilitatea de a compara și integra fenomene și procese specifice fenomenologiei religioase și dezvoltării urbanistice din diferite zone ale spațiului circumpontic în context universal - Dezvoltarea abilităților de comunicare

8. Conținut

8. 1 Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
Temele generale I. Cadru, tipologie, teme și direcții de cercetare II. Condiții geopolitice și etnodemografice III. Zeii universali. Mithra. Men. Hysistos IV. Zeii solari și lunari călare. Hosios kai Dikaios. Apollo Lairbenos, Dioscurii și Zeița pisidiană. Sandan. Sozon V. Zeițe lunare și/sau solare. Artemis Anaitis. Ma. Artemis Pergaia VI. Religie și dezvoltare urbanistică VII. Sanctuare și temple. Categoriile sacerdotale	expunerea; conversația; demonstrația cu ajutorul surselor istoce (literare, epigrafice etc.) și a monumentelor de artă	

Bibliografie:
 Dignas, B. 2002: Economy of the Sacred in Hellenistic and Roman Asia Minor (Oxford).
 MacMullen, R. 1987: Le paganisme dans l'Empire Romain (Paris).
 Mitchell, S. 1993: Anatolia: Land, Men, and Gods in Asia Minor, 2 vols. (Oxford).
 ----. 1999: 'The Cult of Theos Hypsistos between Pagans, Jews, and Christians'. In Athanassiadi, P. and Frede, M. (eds.), Pagan Monotheism in Late Antiquity (Oxford), 81–148.
 Moga, I. 2011: Culte solare și lunare în Asia Mică în timpul Principatului (Iași).
 Petzl, G. 1978a: 'Inchriften aus der Umgebung von Saittai (I), (Encekler, Hamidiye, Ayazviran)'. ZPE 30, 249–76.
 ----. 1994: 'Die Beitinschriften Westkleinasien'. EA 22, 1–175.
 ----. 2003: 'Zum religiösen Leben im westlichen Kleinasien: ein flüsse und Wechselwirkungen'. In Schwertheim and Winter 2003, 93–101.

8. 2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1. Categoriile de inscripții. Prezentare generală. 2. Dedicății și <i>ex-voto</i> -uri 3. Inscripții funerare 4. Inscripții confesionale 5. Consacrări (katagraphai) 6. Inscripții onorifice 7. Modalități de comunicare. Caracteristici ale lumii divine	- dezbateră pe baza analizei de text; - conversația; - realizarea unor proiecte individuale pornind de la tematica seminarului	

Bibliografie:
 Bayet, J. 1957: Histoire politique et psychologique de la religion romaine (Paris).
 Belayche, N. 2005: "'Hypsistos": Une voie de l'exaltation des dieux dans le polythéisme gréco-romain'. Archiv für Religionsgeschichte 7, 34–55.
 ----. 2006: 'Les stèles dites de confession: Une religiosité orientale dans l'Anatolie impériale?'. In de Blois, L., Funke, P. and Hahn, J. (eds.), The Impact of Imperial Rome on Religions, Ritual and Religious Life in the Roman Empire (Proceedings of the Fifth Workshop of the International Network Impact of Empire [Roman Empire, 200 B.C.–A.D. 476], Munster, June 30 – July 4, 2004) (Impact of Empire 5) (Leiden/Boston), 66–81.
 Bowersock, G.W. 2002: 'The Highest God with Particular Reference to North Pontus'. Hyperboreus 8.2, 353–63.
 Brixhe, C. and Hodot, R. 1988: L'Asie Mineure du nord au sud: inscriptions inédites (Études d'archéologie classique 6) (Nancy).

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul acestei discipline este coroborat cu așteptările angajatorilor, în special din învățământ, muzee, instituții locale și naționale specializate în cercetarea, conservarea și valorificarea patrimoniului național și universal, firme de turism, centre de cercetare. Ea oferă o solidă bază teoretică și de cultură pentru încadrarea în activități în domeniul privat, în special turism și firme de consultanță pe problematica patrimoniului.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Participarea activă la orele de curs; parcurgerea bibliografiei; însușirea conceptelor și a problematicei abordate în cadrul orelor	Examen oral	50%
10.5 Seminar/laborator	Activitatea din cadrul seminarului; prezentarea proiectelor	Activitate de seminar	50%
10.6 Standard minim de performanță			
Participarea la discuții, însușirea noțiunilor de bază, observațiile personale			

Data completării

.....

Semnătura titularului de curs

.....

Semnătura titularului de seminar

.....

Data avizării în catedră

.....

Semnătura șefului catedrei

.....